

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu Mgr. Milana Procházky a soudců Mgr. Ing. Veroniky Baroňové a JUDr. Ing. Venduly Sochorové ve věci

žalobce: **exclusive essential s.r.o.**
sídlem Divadelní 1032/14, Praha 1
zastoupený advokátem Mgr. Jaroslavem Topolem
sídlem Na Zlatnici 301/2, Praha 4

proti
žalovanému: **Krajský úřad Jihomoravského kraje**
sídlem Žerotínovo nám. 449/3, Brno-střed

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 24. 6. 2016, č. j. JMK 99037/2016, sp. zn. S-JMK 78916/2016/ODOS/Př

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobce se včas podanou žalobou domáhal zrušení v záhlaví označeného rozhodnutí žalovaného (dále jen „napadené rozhodnutí“), kterým bylo zamítnuto jeho odvolání proti rozhodnutí Magistrátu města Brna, odboru dopravněsprávních činností (dále jen „správní orgán I. stupně“) ze dne 13. 4. 2016, č. j. ODSČ-91332/15-25, sp. zn. ODSČ-

91332/15-HEV/V (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“) a toto rozhodnutí potvrdil. Tímto rozhodnutím byla žalobci uložena pokuta ve výši 1 500 Kč za správní delikt dle § 125f odst. 1 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích, ve znění rozhodném pro posuzovanou věc (dále jen „zákon o silničním provozu“), jehož se jako provozovatel vozidla registrační značky x, měl dopustit tím, že v rozporu s § 10 zákona o silničním provozu nezajistil, aby při užití vozidla na pozemní komunikaci byly dodržovány povinnosti řidiče a pravidla provozu na pozemních komunikacích stanovená zákonem o silničním provozu. Porušení pravidel silničního provozu výše uvedeným vozidlem spočívající v neoprávněném zastavení nebo stání, tedy porušení povinnosti dle ustanovení § 25 odst. 3 zákona o silničním provozu, mající znaky přestupku dle § 125c odst. 1 písm. k) téhož zákona, bylo zjištěno Městskou policií Brno na pozemní komunikaci Bašty 2 v Brně dne 19. 11. 2014 v 15.00 hodin. Současně byla prvostupňovým rozhodnutím žalobci uložena povinnost uhradit náklady správního řízení ve výši 1 000 Kč.

2. Postup správního orgánu I. stupně vycházel z oznámení přestupku ze dne 13. 1. 2015 ze strany Městské policie Brno, ve kterém bylo popsáno zjištění ohledně porušení povinnosti vyplývající z § 25 odst. 3 zákona o silničním provozu, tj. neznámý pachatel, řidič vozu tovární značky Audi, registrační značky x, nedodržel povinnost při stání zachovat jízdní pruh široký nejméně 3 m pro každý směr jízdy. Místem přestupku byla ulice Bašty 2, Brno. Oznámení bylo doplněno fotografiemi z místa včetně předmětného vozidla. Na základě těchto podkladů vyzval správní orgán I. stupně provozovatele vozidla (žalobce) k uhrazení určené částky (700 Kč) do 15 dnů od doručení výzvy ve smyslu § 125h zákona o silničním provozu, přičemž jej současně poučil o možnosti sdělit údaje o totožnosti řidiče, jenž v době přestupku vozidlo řídil, opět ve lhůtě 15 dnů od doručení výzvy. Žalobce (prostřednictvím zástupce – společnosti FLEET Control, s.r.o.) v reakci na popsanou výzvu sdělil, že auto v předmětné době užíval a řídil pan P. K., nar. X, trvale bytem Č. A 601/23, P 6, Česká republika. Správní orgán I. se pokusil P. K. předvolat, ten se ovšem bez omluvy nedostavil. Následně správní orgán I. stupně věc uvedeného přestupku v souladu s § 66 odst. 3 písm. g) zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění účinném pro projednávanou věc (dále jen „zákon o přestupcích“) odložil z důvodu, že nebylo možno postavit nájisto, kdo byl řidičem vozidla.
3. Správní orgán I. stupně poté písemností ze dne 15. 3. 2016 vyrozuměl žalobce o zahájení správního řízení o správním deliktu a dále o tom, že dne 4. 4. 2016 v 11.00 hod. bude prováděno dokazování mimo ústní jednání. Zároveň byl žalobce poučen o možnosti vyjádřit se k podkladům rozhodnutí. Správní orgán I. stupně následně mimo ústní jednání provedl důkazy listinami obsaženými ve správním spisu, včetně příslušné dokumentace (fotografií) a listiny z pasportního informačního systému společnosti Brněnské komunikace; žalobce ani jeho zástupce se k ústnímu jednání nedostavili a ani se nevyjádřili k podkladům pro vydání rozhodnutí. Následně správní orgán I. stupně uzavřel, že přestupek nezjištěného řidiče byl na základě těchto podkladů náležitě prokázán a vydal shora uvedené prvostupňové rozhodnutí.
4. Žalobce reagoval podáním odvolání (ve znění jeho doplnění na výzvu), ve kterém zejména namítal, že ve věci nebylo nařízeno ústní jednání, že správní orgán I. stupně neměl vést správní řízení se žalobcem, ale zahájit přestupkové řízení s osobou řidiče, jež mu byla známa, a dále že byl správní delikt provozovatele vozidla promlčen. Žalovaný podané

odvolání zamítl, neboť prvostupňové rozhodnutí shledal správným a zákonným, mj. s následujícím odůvodněním. Ústní jednání dle žalovaného v dané věci nebylo potřeba nařizovat, neboť nebyly splněny podmínky dle § 49 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“). Rozhodnutí bylo vydáno na základě podkladů obsažených ve spise, přičemž žalobce byl vyrozuměn o možnosti seznámit se s podklady, včetně informací o tom, že se bude konat provedení důkazů mimo ústní jednání. Žalobce se tohoto provádění důkazů neúčastnil a nevyužil ani možnosti seznámit se s podklady rozhodnutí. Pokud jde o možné zahájení přestupkového řízení s konkrétním řidičem vozidla, správní orgán I. stupně se pokusil P. K. předvolat, ovšem marně. Dle žalovaného se tak správnímu orgánu I. stupně nepodařilo zjistit takové skutečnosti, jež by odůvodňovaly zahájení přestupkového řízení, a proto byla věc zákonně odložena. Žalovaný tedy uzavřel, že žalobce byl důvodně uznán vinným ze správního deliktu podle § 125f zákona o silničním provozu a potvrdil uloženou pokutu ve výši 1 500,- Kč, jež odpovídala zákonnému rozmezí.

II. Obsah žaloby

5. Žalobce předně namítal, že správní orgán zahájil řízení o správním deliktu provozovatele vozidla, aniž by učinil nezbytné kroky ke zjištění pachatele přestupku, ačkoli mu žalobce poskytl potřebnou součinnost. Správní orgán I. stupně předvolal oznámeného řidiče (P. K.) k podání vysvětlení a poté, co se nedostavil, již nepokračoval v zjišťování pachatele a věc odložil. Správní orgán měl přistoupit k dalším možnostem, např. pořádkovým opatřením. Pokud měl v této souvislosti správní orgán I. stupně pochyby o sdělení žalobce, měl jej předvolat k podání vysvětlení. Dle žalobce také správní řízení o deliktu provozovatele vozidla nemělo být vůbec zahájeno, neboť správní orgán I. stupně ani neodložil řízení o přestupku. Ve spise totiž absenteje jakýkoliv záznam o odložení věci.
6. Podle žalobce dále správní orgán I. stupně rozhodl o spáchání správního deliktu, aniž by předtím žalobci jasně sdělil, z čeho přesně je obviněn. Správní orgán nespecifikoval, jaký přestupek byl spáchán, kdy pouhé sdělení, že přestupek spočíval v nedovoleném zastavení a stání, je nedostatečné. Teprve z odůvodnění prvostupňového rozhodnutí žalobce zjistil, že řidič vozidla neměl ponechat jízdní pruh nejméně 3 metry široký pro každý směr jízdy. Podstatou správního deliktu provozovatele vozidla je přitom spáchání přestupku, právo žalobce tedy bylo již od počátku vědět, jaký přestupek byl spáchán. Tím bylo porušeno žalobcovo právo na obhajobu, neboť žalobce se nemohl již od počátku řízení účinně bránit. Žalobce rovněž zpochybňoval vymezení skutku ve výroku prvostupňového rozhodnutí, konkrétně přestupku, jehož se měl dopustit nezjištěný řidič vozidla žalobce. Podle něj nebylo dostatečně identifikováno, jaký konkrétní skutek se udál. Žalobce v tomto kontextu upozornil na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 1. 2008, č. j. 2 As 34/2006 - 73. Žalovaný měl konkrétně specifikovat, jaké povinnosti řidiče byly porušeny a zda přestupek vykazoval znaky přestupku dle zákona o silničním provozu. Vzhledem k tomu, že § 125c odst. 1 písm. k) zákona je „zbytkovou“ kategorií přestupků, lze pod ni podřadit celou řadu jednání. Proto bylo dle názoru žalobce nutné jasně specifikovat, jak konkrétně řidič vozidla jednal, např. že stál na místě, kde bylo stání zakázáno. Nelze tedy pouze uvést, že neoprávněně zastavil a stál. Žalobce dále s odkazem na rozsudek Krajského soudu v Ústí nad Labem, pobočky v Liberci, ze dne 9. 4. 2015, č. j. 60 A 10/2014 - 33, upozornil na to, že výrok rozhodnutí musí obsahovat uvedení paragrafu, v rozporu s nímž řidič jednal.

7. Žalobce dále napadal postup žalovaného, který potvrdil prvostupňové rozhodnutí, aniž by mu předcházelo ústní jednání, ačkoli toto žalobce namítal již v odvolání. Takový postup přitom žalobce zkrátil na jeho právu vyplývajícího z čl. 6 odst. 1 a odst. 3 písm. c) Evropské úmluvy o ochraně lidských práva a základních svobod (dále jen „Úmluva“), jakož i čl. 38 odst. 2 Listiny základních práv a svobod (dále jen „Listina“). Měl právo, aby byla věc projednána v jeho přítomnosti (v přítomnosti obhájce) a aby se mohl vyjádřit ke všem provedeným důkazům. Obviněný z jiného správního deliktu má právo na obdobný standard jako obviněný z přestupku nebo trestného činu. Žalobce odkázal jednak na § 74 odst. 1 zákona o přestupcích, § 2 odst. 11 zákona č. 141/1961 Sb., trestní řád (dále jen „trestní řád“), a také na rozsudek Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 15. 4. 2015, č. j. 15 A 14/2015 – 35, dále na rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 29. 4. 2015, č. j. 30 A 56/2014 – 35 a především rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 1. 2016, č. j. 9 As 139/2015 – 30 (který překonal žalovaným uvedený rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 2. 10. 2015, č. j. 8 As 110/2015 – 46), jenž je podle žalobce na věc zcela přílehavý.
8. Žalobce namítal též promlčení předmětného správního deliktu. Uvedl, že v rozhodné době nebyla nijak stanovena lhůta k projednání správního deliktu provozovatele vozidla dle § 125f zákona o silničním provozu. Správní delikt však musí vykazovat znaky přestupku, přičemž po uplynutí jednoleté lhůty je jediným znakem přestupku jeho neprojednatelnost. V této souvislosti žalobce odkázal také na metodiku k usměrnění některých správních činností obecních úřadů obcí s rozšířenou působností, krajských úřadů a Magistrátu hl. m. Prahy v souvislosti se změnou zákona č. 361/2000 Sb. zákonem č. 297/2011 Sb., vydanou Ministerstvem dopravy pod č. j. 8/2013-160/OST/5, podle níž nelze správní delikt provozovatele vozidla projednat, uplynula-li ode dne spáchání projednávaného přestupku doba delší než jeden rok. Tuto analogii metodika doporučovala s ohledem na zásadu in dubio pro mitius.
9. Žalobce dále uvádí, že žalovaný nikterak neprokázal, že řidič vozidla skutečně porušil povinnost při stání zachovat jízdní pruh široký nejméně 3 m pro každý směr jízdy. Tato skutečnost prý vyplývá pouze z oznámení přestupku, které je v podstatě úředním záznamem, tedy nemůže být považováno za důkazní prostředek a nemůže být provedeno k důkazu, viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 1. 2009, sp. zn. 1 As 96/2008. Součástí spisu jsou fotografie z místa spáchání přestupku, resp. správního deliktu, ze kterých neplyne, že by řidič vozidla neponechal dostatečný prostor pro projetí dalších vozidel. Navíc, strážníci městské policie nijak nezměřili, kolik místa pro projetí řidič vozidla ponechal, lze tedy jen spekulovat, že to bylo méně než 3 metry pro každý směr jízdy. Ve spise tak absentuje jakýkoliv důkaz svědčící pro protiprávní jednání řidiče. Dle žalobce tedy nebyl skutkový stav zjištěn dostatečně.
10. Na závěr pak žalobce vznesl námitku protiústavnosti samotné skutkové podstaty správního deliktu podle § 125f odst. 1 zákona o silničním provozu a především pak povinnosti provozovatele vozidla stanovené v § 10 odst. 3 téhož zákona. Toto ustanovení obsahuje pravidlo vyžadující nesplnitelné chování, neboť provozovatel vozidla není schopen ovlivnit chování řidiče a zajistit, aby tento dodržoval stanovené povinnosti.

Absolutní odpovědností provozovatele dochází k zásahu hned do několika jeho základních práv.

11. Žalobce proto navrhl, aby krajský soud napadené rozhodnutí, jakož i prvostupňové rozhodnutí, zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

III. Vyjádření žalovaného

12. Žalovaný ve vyjádření k žalobě mj. uvedl, že zmocněnec společnost FLEET Control, s. r. o., vystupoval v mnoha obdobných řízeních, a proto i jemu, jako zkušenému zmocněnci, mělo být zřejmé, že se může dokazování zúčastnit (kromě toho, že žalobce byl řádně o této možnosti poučen). Ústní jednání dle něj nebylo nutné nařizovat, neboť nebyly naplněny podmínky dle § 49 odst. 1 správního řádu, a rozhodnutí bylo vydáno na základě provedených důkazů. O provádění důkazů mimo ústní jednání byl žalobce informován. Dále mj. uvedl, že záznam o odložení věci ve spisu neabsentoval, neboť byl jasně vyznačen razítkem na str. č. 1 spisového materiálu.

IV. Posouzení věci krajským soudem

13. Žaloba byla podána včas [§ 72 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“)], osobou k tomu oprávněnou (§ 65 odst. 1 s. ř. s.) a jedná se o žalobu přípustnou (zejména § 65, § 68 a § 70 s. ř. s.). Vzhledem k tomu, že žalobce i žalovaný s takovým postupem výslovně souhlasili, rozhodl soud v souladu s § 51 odst. 1 s. ř. o věci samé bez jednání.
14. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí žalovaného v mezích uplatněných žalobních bodů, jakož i z pohledu vad, k nimž je povinen přihlížet z úřední povinnosti, a dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.
15. Vzhledem k tomu, že žalobce v podané žalobě předně uplatnil námitku promlčení správního deliktu provozovatele vozidla (z pohledu právní teorie je přílehavější hovořit o prekluzi, tj. o zániku odpovědnosti pachatele za správní delikt), krajský soud byl povinen se touto námitkou zabývat přednostně, neboť dovodil-li by prekluzi odpovědnosti žalobce za spáchaný správní delikt, již sama tato skutečnost by nutně představovala vadu natolik závažnou, která by znemožňovala další soudní přezkum napadeného rozhodnutí a věcné posouzení v žalobě vznesených námitek, pro kterou by muselo být napadené rozhodnutí žalovaného ve smyslu § 76 odst. 1 písm. c) s. ř. s. zrušeno. K prekluzi odpovědnosti je přitom krajský soud v souladu s judikaturou Nejvyššího správního soudu (srovnej např. již rozsudek ze dne 15. 12. 2005, č. j. 3 As 57/2004 - 39, publikovaný pod č. 845/2006 Sb. NSS) povinen přihlížet z úřední povinnosti, tj. bez ohledu na skutečnost, zda tato námitka byla v podané žalobě vznesena či nikoli.
16. Krajský soud v této souvislosti na úvod připomíná, že institut odpovědnosti provozovatele vozidla za jednání řidiče vozidla vykazující znaky přestupku byl do zákona o silničním provozu včleněn s účinností od 19. 1. 2013 novelou provedenou zákonem č. 297/2011 Sb., a to vložení nových ustanovení § 125f, § 125g a § 125h. Podle ustanovení § 125f odst. 1

zákona o silničním provozu se právnická nebo fyzická osoba dopustí správního deliktu tím, že jako provozovatel vozidla v rozporu s ustanovením § 10 téhož zákona nezajistí, aby při užití vozidla na pozemní komunikaci byly dodržovány povinnosti řidiče a pravidla provozu na pozemních komunikacích stanovená tímto zákonem.

17. Podle ustanovení § 125e odst. 3 zákona o silničním provozu platí, že odpovědnost právnické osoby za správní delikt zaniká, jestliže o něm příslušný orgán nezačal řízení do dvou let ode dne, kdy se o něm dozvěděl, nejpozději však do čtyř let ode dne, kdy byl spáchán.
18. V posuzované věci je přitom zjevné, že ke spáchání přestupku (na který je v daném případě navázán správní delikt žalobce) došlo dne 19. 11. 2014. Řízení o správním deliktu bylo se žalobcem, který je právnickou osobou, zahájeno dne 15. 3. 2016, kdy bylo žalobci doručeno oznámení o zahájení správního řízení č. j. ODSČ-91294/15-21. Doručením oznámení tak bylo v souladu s § 46 odst. 1 správního řádu z moci úřední zahájeno správní řízení, a to do dvou let ode dne, kdy se o něm správní orgán dozvěděl (13. 1. 2015). Lhůta vyplývající z ustanovení § 125e odst. 3 zákona o silničním provozu tedy nebyla překročena, a proto k prekluzi odpovědnosti žalobce za spáchání správního deliktu v projednávaném případě nemohlo dojít. Argumentace žalobce, že v rozhodné době nebyla nijak stanovena lhůta k projednání správního deliktu, je v dané věci nepřipadná, neboť žalobce je právnickou osobou, v jejímž případě výkladová nejasnost vůbec nenastala.
19. Žalobce vznesl několik dalších žalobních námitek, krajský soud se však předně (po zjištění, že daný skutek nebyl prekludován) zabýval námitkou protiústavnosti samotného § 125f zákona o silničním provozu – tedy institutu odpovědnosti provozovatele vozidla za dodržování silničních pravidel řidičem vozidla a dospěl k závěru, že o protiústavnosti v tomto případě nelze hovořit. Předně, žalobce s výjimkou odkazu na princip presumpce neviny neuvedl konkrétní základní právo či ústavní princip, jenž by byl zvolenou zákonnou úpravou nepřiměřeně zasažen. Z povinnosti žalobce (provozovatele vozidla obecně) zajistit řádné dodržování předpisů při užívání vozidla (§ 10 odst. 3 zákona o silničním provozu) přitom nelze dovozovat, že by automaticky docházelo k uplatňování presumpce viny; takto uvedenou zásadu pojmát nelze. Předmětná povinnost a z ní vyplývající odpovědnost provozovatele vozidla primárně nesměruje k sankcionování všech provozovatelů vozidel, ale vyjadřuje povinnost těchto provozovatelů pozitivně působit ve prospěch řádného dodržování všech příslušných právních předpisů. Zvolená úprava tak sleduje legitimní cíl spočívající ve veřejném zájmu společnosti na řádném fungování silničního provozu a na dodržování s tím souvisejících pravidel.
20. Pokud žalobce namítal, že tato povinnost je nesplnitelná, je potřeba říci, že je to právě provozovatel vozidla – zpravidla jeho vlastník, jenž ovlivňuje, jakým způsobem je vozidlo užíváno a zda jsou při jeho užívání dodržovány všechny příslušné předpisy. Vlastnictví, a tedy i vlastnictví vozidla, sebou nenese toliko neomezené panství nad věcí, ale podle čl. 11 odst. 3 Listiny vlastnictví rovněž zavazuje; v tomto kontextu lze hovořit o odpovědnosti vlastníka vůči společnosti, jež se jistě může projevovat i v povinnosti zajistit dodržování příslušných právních předpisů třetí osobou, která věc (vozidlo) užívá. Nejvyšší správní soud v podobném kontextu v rozsudku ze dne 11. 12. 2014, č. j. 3 As 7/2014 - 21 přílehuře uvedl, že „(n)a přístupu stěžovatele jako vlastníka k věci samé poté záleží, v jaké právní formě,

za jakých podmínek či zda vůbec přenechá svoji věc - automobil - k užívání jiné osobě. Nepochybné je, že existuje i veřejný zájem na ochraně zákonných práv a povinností, které pro provozovatele vozidel vyplývají z norem veřejného práva (...).

21. Evidentním primárním úmyslem zákonodárce v právní úpravě správního deliktu dle ustanovení § 125f zákona o provozu na pozemních komunikacích je postihnout existující a jednoznačně zjištěný protiprávní stav, který byl způsoben provozem resp. užíváním vozidla při provozu na pozemních komunikacích. Podle názoru Nejvyššího správního soudu je zcela přiléhavé, pokud zákonodárce zvolil objektivní formu odpovědnosti samotného provozovatele vozidla, jenž je jako vlastník věci - nástroje spáchání protiprávnosti - z hlediska veřejného práva primární identifikovatelnou a konkrétní osobou.
22. Nejvyšší správní soud je toho názoru, že takto konstruovaná odpovědnost působí individuálně preventivně vůči provozovateli vozidla, stejně tak jako generálně preventivně vůči okolní společnosti, neboť je zřejmé, že zjevně nastalá protiprávnost spjatá s užíváním a potažmo provozem vozidla nezůstane postižena bez odpovědnosti konkrétní osoby.
23. Uvedené nabývá význam právě tehdy, pokud se postih konkrétního pachatele přestupku ukáže neefektivním v důsledku soukromoprávní úpravy užívacího vztahu vozidla po linii vlastník věci-uživatel. Nejvyšší správní soud podotýká, že stejně tak jako provozovatel vozidla obvykle dbá na ochranu své majetkové hodnoty, bude též v jeho zájmu, aby při vědomí o povinnostech, které pro něj vyplývají ze zákonné úpravy, působil i na jiné osoby (tzn. zajistil dodržování povinností řidiče a pravidel provozu srov. § 125f odst. 1 zákona) ve snaze co nejvíce eliminovat negativní účinky, které mu jako provozovateli mohou vzniknout přímo při užívání jeho vozidla, byť způsobené třetími osobami, v rozporu s veřejnoprávními normami.“
24. K uvedenému lze doplnit, že uplatňování objektivní odpovědnosti, resp. odpovědnosti za výsledek, je běžnou součástí systému (nejen) správně-právní odpovědnosti a rozhodně není v rozporu s ústavním pořádkem. Proporcionalita přijatého řešení je přitom zajištěna v § 125f odst. 4 zákona o silničním provozu, podle kterého objektivní odpovědnost provozovatele vozidla nastupuje až subsidiárně, pokud nelze jako viníka přestupku určit konkrétní fyzickou osobu (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 9. 2016, č. j. 7 As 129/2016 - 35). Námitka protiústavnosti ustanovení § 125f, resp. povinnosti dle § 10 odst. 3 zákona o silničním provozu proto není důvodná. K závěru o ústavní konformitě daného přístupu dospěl také Ústavní soud ve svém nálezu ze dne 16. 5. 2018 sp. zn. Pl. ÚS 15/16, kdy z něj lze citovat jeho samotný závěr: „Protože Ústavní soud neshledal nesoulad napadených ustanovení s ústavním pořádkem, konkrétně s čl. 2 odst. 3, čl. 4 odst. 1, čl. 11 odst. 1 a 3, čl. 37 odst. 1 a čl. 40 odst. 2 Listiny a čl. 6 odst. 1 a 2 Úmluvy, rozhodl podle § 70 odst. 2 zákona o Ústavním soudu o zamítnutí návrhu na zrušení § 10 odst. 3 zákona o silničním provozu a na vyslovení protiústavnosti § 125f odst. 1 tohoto zákona, ve znění účinném do 30. 6. 2017.“
25. Nedůvodnou je rovněž námitka, že správní orgán I. stupně zahájil řízení o správním deliktu provozovatele vozidla bez toho, aby učinil nezbytné kroky ke zjištění pachatele přestupku. Podle názoru krajského soudu správní orgán I. stupně nezbytné kroky ke zjištění pachatele přestupku (řidiče vozidla) učinil. Žalobce za řidiče vozidla označil pana P. K., nar. X, trvale bytem Č. A. 601/23, P. 6, Česká republika. Správní orgán I. stupně se

pokusil P. K. předvolat, ten se ovšem bez omluvy nedostavil. Následně správní orgán I. stupně věc uvedeného přestupku v souladu s § 66 odst. 3 písm. g) zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění účinném pro projednávanou věc (dále jen „zákon o přestupcích“) odložil z důvodu, že nebylo možno postavit najisto, kdo byl řidičem vozidla. O tom, že k odložení věci došlo, není sporu, neboť to vyplývá z listiny číslo listu 1 správního spisu, kde je otisk razítka (s příslušným textem o odložení věci a o důvodu odložení) doplněn o datum a podpis.

26. Krajský soud v této části rozsudku nemůže jinak, nežli zdůraznit, že se jedná o osobu označenou nepochybně účelově, neboť jak z činnosti správních orgánů, tak z rozhodovací činnosti jednotlivých správních soudů a Nejvyššího správního soudu vyplývá, že jde o osobu v zásadě nekontaktní, nespolupracující, která volí procesní taktiky postupu se záměrem jednání prodlužovat. Tak tomu bylo i v této konkrétní věci, kdy správní orgán I. stupně doručil P. K. výzvu k podání vysvětlení, ten se bez omluvy k podání vysvětlení nedostavil. K tomu, aby mohla být určitá osoba považována za podezřelou ze spáchání přestupku, musí přistoupit další okolnosti, z nichž by bylo lze dovodit podezření, že tato osoba skutečně měla v rozhodnou dobu automobil v užívání a přestupek s ním spáchala. V daném případě však žádné takové okolnosti žalobce neuvedl, v průběhu správního řízení ani v řízení před správními soudy nepředložil jediný důkaz a neuvedl žádné konkrétní tvrzení svědčící o tom, že pachatelem přestupku skutečně byl P. K., stejně jako on, přes snahu správního orgánu I. stupně, svojí pasivitou ničemu v dané věci nepřispěl.
27. Z důvodů výše popsaných krajský soud neshledal za opodstatněnou námitku žalobce směřující k nesplnění zákonných podmínek pro zahájení řízení. Správní orgán I. stupně zahájil vůči žalobci jako provozovateli motorového vozidla, se kterým byl spáchán zjištěný přestupek, řízení zcela důvodně. Je nepochybné, že jakékoli snahy správního orgánu kontaktovat označenou osobu řidiče P. K. by nemohly přispět z důvodů jeho popsané procesní obstrukční taktiky k faktickému vyřešení zjištěného přestupku. Z již v tomto rozsudku uvedených, a z celé řady dalších projednávaných případů, je zřejmé, že se P. K. řadí do skupiny osob „poskytujících záchranu“ a následnou právní pomoc řidičům, kteří se objektivně dopustili přestupku, přičemž nejsou ochotni za své jednání nést zodpovědnost. Pokud tedy provozovatel motorového vozidla označí z jakýchkoli důvodů za pachatele přestupku (řidiče) osobu prakticky pasivní, resp. nespolupracující, pak s vědomím toho, že s vozidlem, jehož je provozovatelem, byl spáchán přestupek, musí počítat s tím, že s ohledem na koncepci právní úpravy obsažené v § 125f zákona o silničním provozu (správní delikt provozovatele vozidla), nastupuje veřejný zájem potrestat toho, kdo je za protiprávní stav způsobený provozem nebo užíváním vozidla zodpovědný.
28. Nad rámec uvedeného pak ještě krajský soud doplňuje, že postup žalobce, resp. jeho zástupce ve správním řízení - společnosti FLEET Control s.r.o. (a Mgr. Topola v řízení před soudem) v této věci v zásadě odpovídal účelovým procesním strategiím a obstrukcím, které činnost této společnosti při zastupování jednotlivých pachatelů ať přestupků, nebo správních deliktů, pravidelně provázejí. Tím spíše pak nelze vyčítat správnímu orgánu I. stupně, potažmo žalovanému, že neprováděli rozsáhlé pátrání po panu P. K., který bývá, jak známo z jiných řízení, jmenován v obdobných věcech.

29. Pokud žalobce namítal nedostatečné vymezení způsobu spáchání skutku ve výroku prvostupňového rozhodnutí, neboť nebylo přesně specifikováno, jakého protiprávního jednání se měl nezjištěný řidič vozidla žalobce dopustit, ani tato námitka není dle krajského soudu důvodná. Ve výroku prvostupňového rozhodnutí je uvedeno, že porušení pravidel silničního provozu spočívající v „neoprávněném zastavení nebo stání, tedy porušení povinnosti dle ustanovení § 25 odst. 3 zákona o silničním provozu, mající znaky přestupku dle ustanovení § 125c odst. 1 písm. k) zákona o silničním provozu bylo zjištěno Městskou policií Brno na pozemní komunikaci Bašty 2 v Brně dne 19. 11. 2014 v 15.00 hodin“. Z ustálené judikatury správních soudů přitom plyne, že při rozhodování jiných správních deliktů musí být řádný popis skutku, jakož i jeho právní kvalifikace, součástí výroku správního rozhodnutí. V této souvislosti lze poukázat zejména na usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 1. 2008, č. j. 2 As 34/2006 - 73, publikované pod č. 1546/2008 Sb. NSS, dle kterého *„výrok rozhodnutí o jiném správním deliktu musí obsahovat popis skutku uvedením místa, času a způsobu spáchání, popřípadě i uvedením jiných skutečností, jichž je třeba k tomu, aby nemohl být zaměněn s jiným. Neuvede-li správní orgán takové náležitosti do výroku svého rozhodnutí, podstatně poruší ustanovení o řízení [§ 76 odst. 1 písm. c) s. ř. s.]“*. Jak popis skutku (včetně místa, času a způsobu spáchání přestupku nezjištěného řidiče), tak právní kvalifikaci, tedy výrok prvostupňového rozhodnutí obsahuje. Krajský soud přitom žalobci přisvědčuje do té míry, že vlastní vymezení způsobu spáchání přestupku mohlo být podrobněji specifikováno, nicméně v této podobě je akceptovatelné. Slovní spojení „neoprávněné zastavení nebo stání“ převzaté přímo z ustanovení § 125f odst. 2 písm. a) zákona o silničním provozu sice představuje obecnější pojem, pod který lze podřadit jednotlivé dílčí způsoby porušení příslušných dopravních předpisů, přesto však si z něj lze učinit dostatečnou představu o povaze (způsobu spáchání) přestupku, jež byla navíc dále konkretizována v odůvodnění prvostupňového rozhodnutí, kde se hovoří o nedodržení zákonné povinnosti při stání zachovat jízdní pruh široký nejméně 3 metry pro každý směr jízdy (neprůjezdnost), viz § 25 odst. 3 zákona o silničním provozu. Takto bylo porušení specifikováno již ve výzvě žalobci jako provozovateli vozidla ze dne 14. 1. 2015, č. j. MMB/0015836/2015. Žalobci tak muselo být zřejmé, k jakému jednání majícímu znaky přestupku došlo, jakož i to, kdy, kde a jak se tak stalo. Prvostupňové rozhodnutí pak také naplňuje uvedení zákonného ustanovení, které mělo být daným jednáním porušeno (žalobce rozporoval, že tomu tak nebylo, ač ze spisu vyplývá zřejmý opak, viz výše).
30. V tomto ohledu pak nelze ztrácet ze zřetele ani smysl nároků či požadavků, jež judikatura klade na výrok rozhodnutí o správním deliktu, kterým je především požadavek nezaměnitelnosti popisu skutku se skutkem jiným. Otázku řádného popisu skutku tak nelze posuzovat jako hodnotu samu o sobě, ale především v návaznosti na jeho praktickou relevanci, tj. zejména relevanci stran vyloučení překážky litispendence, dvojího postihu pro týž skutek (zásada *ne bis in idem*), vyloučení překážky věci rozhodnuté. Současně nelze jednotlivé části vymezení skutku (místo, čas a způsob) hodnotit nezávisle na sobě. Popis skutku je totiž vymezen místem, časem a způsobem jeho spáchání současně. Podle názoru krajského soudu přitom popis skutku v nyní projednávané věci nároky kladené na něj judikaturou splňuje. Způsob spáchání správního deliktu totiž společně se zcela konkrétním časem a místem spáchání přestupku vymezuje skutek (resp. přestupek nezjištěného řidiče)

tak, aby tento nemohl být zaměněn se skutkem jiným, a tedy z praktického hlediska je zaměnitelnost skutku žalobce, resp. přestupku řidiče vozidla, s jiným zcela vyloučena.

31. Pokud krajský soud uvedený popis skutku akceptoval ve výroku správního rozhodnutí, tím spíše vlastní vymezení skutku a jeho popis ob stojí také v rámci oznámení o zahájení řízení, kdy se nepožaduje již finální (zcela konkrétní) vymezení skutku, ale postačí vymezení obecnější. V daném případě přitom žalobce musel mít na základě takového oznámení představu o tom, v čem přestupek nezjištěného řidiče spočíval, a to zvláště v situaci (viz výše), kdy v předcházející výzvě k zaplacení určené částky byl tento přestupek vymezen také konkrétně. Proto podle názoru krajského soudu nemohlo dojít k omezení práva žalobce na obhajobu, neboť žalobci bylo v celém průběhu řízení známo, jaký konkrétní delikt (v návaznosti na přestupkové jednání) je mu kladen za vinu.

32. O další námitce, podle níž správní orgán I. stupně pochybil, jestliže nenařídil k projednání správního deliktu ústní jednání, posoudil krajský soud následovně. Předně, názor žalobce, že v řízení o správním deliktu provozovatele vozidla, jež je řízením, ve kterém se rozhoduje o trestním obvinění ve smyslu čl. 6 odst. 1 Úmluvy, je potřeba analogicky k trestnímu řádu a zákonu o přestupcích nařídít ústní jednání vždy, není správný. Byť by krajský soud přistoupil na premisu, že obvinění žalobce z předmětného správního deliktu bylo skutečně „trestním obviněním“ ve smyslu Úmluvy a splňovalo tzv. Engelovská kritéria [viz rozsudek Evropského soudu pro lidská práva (dále jen „ESLP“) ze dne 8. 6. 1976, ve věci Engel a ostatní proti Nizozemí, stížnosti č. 5100/71, 5101/71, 5102/71, 5354/72 a 5370/72], nemůže souhlasit s argumentem žalobce, a v důsledku ani s jím citovaným rozsudkem Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 15. 4. 2015, č. j. 15 A 14/2015 - 35, že by z této skutečnosti v případě tzv. jiných správních deliktů automaticky vyplývala i povinnost obligatorně nařizovat ústní jednání.

33. Účinná právní úprava tzv. jiných správních deliktů (tedy i správního deliktu podle § 125f zákona o silničním provozu) obecně nezná institut obligatorního ústního jednání tak, jak je tomu u přestupků (srov. § 74 odst. 1 zákona o přestupcích); při posuzování nutnosti nařizovat ústní jednání je proto potřeba vycházet z úpravy subsidiární, tj. z § 49 správního řádu. Ten ve svém prvním odstavci stanoví, že „(ú)stní jednání správní orgán nařídí v případech, kdy to stanoví zákon, a dále tehdy, jestliže je to ke splnění účelu řízení a uplatnění práv účastníků nezbytné.“

34. I Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 22. 10. 2015, č. j. 8 As 110/2015 - 46, s odkazem na svůj rozsudek ze dne 11. 11. 2004, č. j. 3 As 32/2004 - 53, výslovně uvedl, že v řízení o správních deliktech nemají správní orgány povinnost vždy nařídít ústní jednání. V kontextu standardů čl. 6 Úmluvy pak konstatoval, že „(s)oulad řízení o správním deliktu s čl. 6 Evropské úmluvy je třeba hodnotit nejen v kontextu správního řízení, ale i navazujícího soudního řízení. Nedostatky správního řízení z pohledu záruk stanovených čl. 6 Evropské úmluvy nemají za následek rozpor s Evropskou úmluvou, má-li obviněný možnost napadnout správní rozhodnutí v soudním řízení, které jejím požadavkům vyhovuje (srov. rozsudek Evropského soudu pro lidská práva ze dne 21. 2. 1984, Öztürk proti SRN, stížnost č. 8544/79, odst. 56). Nedostatek ústního jednání ve správním řízení tedy z pohledu Evropské úmluvy zhojil § 51 s. ř. s., podle kterého soud nařídí jednání k rozhodnutí o správní žalobě, ledaže strany

souhlasí (byť implicitně) s rozhodnutím ve věci samé bez nařízení jednání. Stěžovatelce proto nebylo upřeno právo na ústní jednání. Nad rámec vypořádání této námítky kasační soud upozorňuje, že v rozhodnutí o přijatelnosti ze dne 17. 5. 2011, Suhadolc proti Slovinsku, stížnost č. 57655/08, Evropský soud pro lidská práva neshledal porušení čl. 6 ani v případě, kdy správní soud odmítl žádost o nařízení jednání ve věci žaloby proti rozhodnutí o dopravním přestupku; zdůraznil přitom, že správní spis obsahoval dostatečné podklady pro vydání rozhodnutí (záznam o měření rychlosti vozidla a obsahu alkoholu v dechu) a že obviněný měl příležitost zpochybnit spáchání přestupku v písemném vyjádření v rámci správního řízení a následně i ve správní žalobě.“ Na okraj lze poukázat i na novou úpravu přestupků účinnou od 1. 7. 2017, která již s obligatorním konáním ústního jednání vůbec nepočítá (viz § 80 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich). Důvodová zpráva k novému zákonu k tomu uvádí, „že pokud je připuštěn soudní přezkum, v rámci něhož bude čl. 6 Úmluvy naplněn, vybrané procesní záruky nemusí být nutně zajištěny ve fázi správního řízení.“

35. Tyto závěry přesně dopadají i na nyní projednávanou věc, neboť i nyní měl žalobce možnost účastnit se jednání před soudem.
36. Nad rámec citovaného rozsudku Nejvyššího správního soudu lze navíc poukázat i na další příklady judikatury ESLP, ve kterých tento dokonce akceptoval i situace, kdy se jednání vůbec (tj. ani před soudy) nekonalo. Za klíčový lze považovat zejména rozsudek velkého senátu ESLP ze dne 23. 11. 2006, ve věci Jussila proti Finsku, č. 73053/01. Přestože se tento rozsudek vztahoval k řízení o daňovém deliktu, lze jej - minimálně pro ilustraci - připomenout i v této věci, která dle přesvědčení zdejšího soudu rovněž nespadá do tzv. tvrdého jádra trestního práva. V uvedeném rozsudku přitom ESLP řekl, že ne všechny trestní případy si s sebou nesou nějaké významné stigma (mívají tak různou váhu) a dovodil, že v takovém případě je možné úplnou absenci jednání akceptovat. „*Extenzivní interpretace pojmu „trestní (obvinění)“ tak byla ve věci Jussila kompenzována restriktivní interpretací rozsahu garantovaných práv*“ (viz Kmec, J., Kosař, D., Kratochvíl, J., Bobek, M. Evropská úmluva o lidských právech. Komentář. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2012, s. 581). Upozornit lze také na rozsudek ESLP ze dne 12. 5. 2010 ve věci Kammerer proti Rakousku, č. 32435/06, jenž z těchto závěrů vycházel.
37. S uvedenými závěry přitom není v rozporu ani rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 1. 2016, č. j. 9 As 139/2015 – 30 (jenž měl být v protikladu od žalovaným uvedeného rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 2. 10. 2015, č. j. 8 As 110/2015 – 46), o němž se žalobce opíral. Tento rozsudek se totiž výslovně nezabýval obligatorním nařizováním ústního jednání, ale nároky na dokazování ve správním řízení. V návaznosti na usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 3. 4. 2012, č. j. 7 As 57/2010 – 82, sice zdůraznil, že ve správním řízení trestní povahy je třeba dbát na dodržování zásady ústnosti, přímosti a bezprostřednosti, tento požadavek ovšem vztáhl k zásadně povinnému provádění důkazů za přítomnosti účastníků řízení. Jinými slovy – zmíněný rozsudek devátého senátu ve skutečnosti argumenty žalobce nijak nepodporuje; devátý senát ostatně např. v rozsudku ze dne 29. 9. 2016, č. j. 9 As 83/2016 – 48 výslovně konstatoval, že ústní jednání u správních deliktů vždy povinné není.
38. Lze tedy uzavřít, že ze všech shora uváděných důvodů nelze považovat odkaz žalobce na čl. 6 Úmluvy za případný. Obdobně lze reagovat i na údajné porušení čl. 38 odst. 2 Listiny,

jehož řádné naplnění lze spatřovat právě v možném nařízení jednání před soudem. Ochranu práv účastníků řízení ostatně naplňuje i samotný § 49 odst. 1 správního řádu, jenž vyžaduje nařízení ústního jednání, je-li to nezbytné k uplatnění jejich práv. K tomu v projednávané věci nedošlo.

39. Samotné dokazování totiž v nyní projednávané věci proběhlo v souladu s východisky obsaženými v uvedených rozsudcích. V návaznosti na uvedený rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 1. 2016, č. j. 9 As 139/2015 – 30, lze ust. § 51 odst. 2 správního řádu vyložit tak, že správní orgány jsou povinny provádět dokazování za přítomnosti účastníků při ústním jednání (§ 49 správního řádu) nebo mimo ústní jednání, o čemž ale musí být účastníci zásadně předem vyrozuměni. V případě dokazování listinou nadto právní doktrína hovoří ještě benevolentněji: „(z) logiky věci se však nelze domnívat, že je nezbytné vyrozumět účastníka, že se bude provádět důkaz listinou spočívající pouze v tom, že si ji správní orgán (přesněji řečeno oprávněná úřední osoba) přečte, resp. učiní o tom podle § 53 odst. 6 záznam do spisu. Nutnost přítomnosti účastníků při tomto přečtení listiny nelze dovozovat ani z § 53 odst. 6, protože ten pouze stanoví, jak postupovat v případě, že přítomni jsou (nestanoví však, že je to nezbytné; svou formulací naopak dokládá, že to nezbytné není)“ in Jemelka, L., Pondělíčková, K., Bohadlo, D.: Správní řád. Komentář. 5. vydání. Praha: C. H. Beck, 2016, s. 281.
40. V projednávané věci správní orgán I. stupně prováděl dokazování mimo ústní jednání, nicméně žalobce (jeho zástupce) o tom řádně a s dostatečným předstihem vyrozuměl písemností ze dne 15. 3. 2016, č. j. ODSČ-91332/15-21. V tomto oznámení bylo uvedeno, že dne 4. 4. 2016 v 11.00 hod. v budově Magistrátu města Brna, odboru dopravněsprávních činností na adrese Kounicova 67, 5. podlaží, kancelář č. 545, bude prováděno dokazování mimo ústní jednání. O provedeném dokazování, jež ve stanovený den proběhlo, byl vyhotoven protokol, kde bylo popsáno, jaké listiny (jednalo se o listiny obsažené ve správním spise) byly k důkazu provedeny (srov. také § 53 odst. 6 správního řádu). Žalobce se přitom provádění tohoto důkazu vůbec neúčastnil a na možnost vyjádřit se k prováděným důkazům tak rezignoval. Následně se navíc se všemi podklady rozhodnutí mohl seznámit a vyjádřit se k nim; to rovněž neučinil. V žádném případě tak nemohlo dojít k jakémukoliv zkrácení jeho procesní práv. Je pravdou, že rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové v rozsudku ze dne 29. 4. 2015, č. j. 30 A 56/2014 – 35 dospěl k opačnému závěru, ale vzhledem k podrobnému objasnění náhledu zdejšího soudu výše v souladu s aktuální judikaturou Nejvyššího správního soudu se krajský soud proti poslední uvedenému rozsudku vymezuje a neztotožňuje se se závěry vztahujícími se k nutnosti konání ústního jednání. Ve světle všech výše uvedených důvodů lze námitku, že ve věci nebylo konáno ústní jednání, označit za ryze účelovou a bez reálného obsahu.
41. Závěrem se krajský soud vypořádá s námitkou týkající se neprokázání toho, že by se řidič vozidla skutečně dopustil tvrzeného přestupku. Zde je nutno v první řadě uvést, že oznámení o přestupku městské policie ze dne 13. 1. 2015 není jediným důkazním prostředkem o skutkovém ději. Součástí spisu jsou totiž i pořízené fotografie předmětného vozidla na specifikované adrese, a dále listina z pasportního informačního systému společnosti Brněnské komunikace s vyznačením komunikace s uvedením její šíře (5,38 m), jež fakticky prokazují, že na daném místě, na kterém stálo předmětné vozidlo, s ohledem na šíři komunikace, nemohl řidič stát v souladu se zákonnou povinností zachovat jízdní

pruh široký nejméně 3 m pro každý směr jízdy, tj. byla naplněna skutková podstata přestupku dle § 25 odst. 3 zákona o silničním provozu. Z fotografií a z rozměrové specifikace dané komunikace je zřejmé, že zákonná vzdálenost šíře nemohla být zachována. Je tedy pravdou, že oznámení přestupku by samo o sobě (bez dalších důkazních prostředků) nemělo sloužit jako jediný podklad pro postih podezřelého ze spáchání přestupku, může však společně s jinými důkazy sloužit pro dokreslení situace a jako podklad k úvahám správních orgánů o dalším postupu (jako například úřední záznam, viz samotným žalobcem citovaný rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 1. 2009, č. j. 1 As 96/2008 - 115). V projednávané věci přitom všechny důkazy tvoří logický řetězec důkazů, z něhož je jednoznačné, že předmětné vozidlo žalobce bylo zaparkováno v rozporu se zákazem uvedeným v § 25 odst. 3 zákona o silničním provozu, a to dne 19. 11. 2014 v 15.00 (resp. i 14:58) hodin na ulici Bašty 2 v obci Brno. Z těchto důvodů proto krajský soud ani tuto žalobní námitku neshledává důvodnou.

V. Závěr a náklady řízení

42. Krajský soud na základě všech výše uvedených skutečností neshledal žalobu důvodnou, a proto ji výrokem I. tohoto rozsudku podle ustanovení § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.
43. O náhradě nákladů řízení krajský soud rozhodl v souladu s ust. § 60 odst. 1 s. ř. s., podle něhož platí, že nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Žalobce ve věci úspěch neměl (žaloba byla jako nedůvodná zamítnuta), a proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému správnímu orgánu, kterému by jinak jakožto úspěšnému účastníkovi řízení právo na náhradu nákladů řízení příslušelo, náklady řízení nad rámec jeho běžné administrativní agendy nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Brno 27. 6. 2018

Mgr. Milan Procházka
předseda senátu

